

Főszerkesztő és ideiglenes felelős szerkesztő:
Dr. Takács Lajos
Laptulajdonos a **COMVEN**
Lapkiadó E. T.

DÉLI HIRLAP

A Timișoara-telepítési törvények bej. sz. 83. (Dok. No. 934/1938)
Szerkesztőség:
Timișoara I., Băl-
Bogina Maria 3.
Kiadóhivatal:
Timișoara I.,
Piața Brațului 3.

A romániai magyarság demokratikus lapja

Kolozsvár kapui előtt felnyak a harcok

Tovább tart a béketüntetések, sztrájkok és szabotázscselekmények láncolata Magyarországon

London (Reuter), Churchill brit miniszterelnök alsóházi nagy beszédében Magyarország helyzetéről ezeket mondotta:

— Magyarország még a nácizmus karmaiban vergődik. Amikor azonban — és erre sör fog kerülni — a háború acélerejének porölycsapásai alatt szétzúzzák ezeket a karmokat, vagy a belső sebek, illetve az önkényuralom gyengülése következtében széthasadnak ezek a karmok, a magyar nép teljes fegyveres erejével azok ellen fog fordulni, akik a jelenlegi pusztulásba és vereségsodródásba a magyar népet, oly sok szenvedést zúdítottak rá, — mondotta az angol kormányfő.

Azonnali cselekvést sügyet a londoni magyar bizottság

London (Rador). A Reuter jelenti: A Károlyi Mihály vezetése alatt álló londoni magyar bizottság szeptember 30-án, szombaton felhívást intézett a magyar néphez. A felhívás a magyar nép valamennyi társadalmi rétegének szól, hogy szüntesse meg az ellenállást. Különösen a magyar tisztikarhoz és honvédséghez fordul a felhívás: ezek magának a budapesti rádióknak közléséből is hallhatták, mely válságos Magyarország katonai helyzete. Ha Magyarország helyet akar még biztosítani magának a demokratikus népek sorában akkor azonnali cselekednie kell, — hangoztatja a londoni magyar bizottság. — Az összes városokban és falvakban hadléktalanul meg kell szervezni a magyar ellenállási tanácsokat, béketüntetések és sztrájkokat kell rendezni, a vörös hadsereget és a szövetséges csapatokat pedig a lakosság fogadja felszabadítottként, mert azért jönnek, hogy a németeket elűzzék Magyarországról, — hangoztatta a londoni magyar bizottság felhívása.

London újabb béketüntetések jelent Magyarországról

București. A Timpul jelenti Londonból: Budapesten és Magyarországon más városokban folytatódott a béketüntetések. A Tribuna Poporului a következő londoni rádió-hírt közli: Budapesten újabb béketüntetések voltak. Jelentik azt is, hogy a magyar fővárosban és a vidéki magyar városokban is sok sztrájk és szabotázscselekmény történt.

A Lakatos-kormány lépést tett a fegyverszüneti feltételek megismerésére

București. A Timpul jelenti: A londoni rádió jelentette, hogy a magyar miniszterelnök, Horthy kormányzó hozzájárulásával, elhatározta, hogy tudakozódik a Magyarországnak szánt szövetséges fegyverszüneti feltételek megismerésére. A moszkvai rádió újabb felhívást intézett a magyar néphez, hogy lépjen ki a háborúból. (Folytatás a 3. oldalon)

A romániai magyar nép demokratikus akaratának kinyilvánítása volt a MADOSZ helyiségavató ünnepe

A magyar munkásság, parasztság és értelmiség jelképes kézzelírása a román demokrácia képviselőivel

Üzenet más tájak magyarjaihoz és Észak-Erdély magyar népéhez

A hitlerellenes román és nemzetiségi szervezetek a MADOSZ harcáról és a közös jövő nagy feladatairól

Oktober 1-én, vasárnap délután jelképesen jelentőségteljes ünnepség zajlott le a timișoara-temesvári Magyar Ház falai között. A Magyar Dolgozók Szövetsége tartotta meg új otthona felavatását. Az ünnepség külsőségeiről és lefolyásáról alább részletesen beszámolunk. Am e bevezető sorokban is ki kell emelnünk azt a szokatlan arányt, s nemcsak a magyarság, hanem a román és valamennyi itt élő nemzetiség, demokratikus szervezetei részéről megnyilvánuló érdeklődést, amely a MADOSZ első nyilvános jelentkezését komoly politikai eseménnyé avatta. Az ünnepség jelentőségét nagy mértékben emelte a Vörös Hadsereg több tisztjének megjelenése és baráti felszólalása.

Tárgyilagosan is megállapíthatjuk, hogy e tömeg-megnyilatkozás a politikai indulás szilárd pontját jelenti az egész romániai magyarság számára. Huszonöt év óta első ízben történt, hogy a magyar munkásság, parasztság és értelmiség képviselői a népi szívek egyetlen dobhártyájában

találkoztak s forrtak össze, attól a vágytól eltelev, hogy testvéri összefogással, közös hitvallással s együttes munkával és harccal teremtik meg az itt élő magyar tömegek szabadság-demokráciájuk és jövőnk alapjait. Első ízben történt, hogy a román testvér-szervezetek képviselői a sovinizmus és nemzeti imperializmus könyörtelen kiírását, a dolgozó magyar néppel való becsületes együttműködést, s a politikai szabadságban való egyenjogúságot hirdették meg a romániai magyarság felé. Emlékezzünk ugyan régi szökecskékre, hajdani be nem váltott ígéretekre, de akkor, ama megnyilatkozások által az álarcos sovinizmus üző mesterkedéseit, ma pedig maga a román nép szólalt meg és tett hitet a közös szenvedés és közös történelem jól megértett tanításáról.

Ez a magyar szívekben is élénken visszhangzó tanítás ma elszánt kiállást parancsol a fasizmus elleni harcban. A szabadság eljött, minden itt élő nép számára elérhető a felszabadító Vörös Hadsereg, mely most tájain-

kon együtt harcol a Román Hadsereggel a hitlerizmus utolsó maradványai ellen. A belső szabadságküzdelemnek azonban még nincs vége. A különböző fasizmus még mindig használja gyűlöletes fegyvereit. Tart még a harc, ha az eredménye nem is kétséges már. A mi helyünk pedig ott van, azok mellett, akik ma fenn tartják s elszántan viszik győzelemre a romániai demokrácia zászlaját.

Jelkép volt ez az ünnepség és üzenet. A romániai demokratikus magyarság összefogásának és a román demokráciával való fegyverbarátságának jelképe, s üzenet Erdély más tájain élő magyar testvéreinkhez: kövessék a példát! Szakítsatok a szétbuzás és elkülönülés halálos veszedelmek rejtegett multjával, teremtsétek meg soraitok között a demokratikus összefogást s álljatok a romániai demokrácia harci zászlója alá, hogy közös erőfeszítéssel kiküzdhesseik a bennünket megillető helyet az új szabad és minden itt élő népnek emberséges ottont nyújtó Romániában.

Munkások, parasztok és értelmiségiek lelkes tömege

Timișoara-Temesvár. Vasárnap délután diszkrégyűlés keretében avatta fel új otthonát a Magyar Dolgozók Szövetsége a Magyar Házban. A romániai magyarság demokratikus néptömegének képviselője, MADOSZ a négy éves elnyomás után ezzel az ünnepséggel lépett ismét a nyilvános politikai élet porondjára. Az ünnepség méltóságteljes lefolyása és komoly politikai lendülete megmutatta, hogy a MADOSZ sorait mennyire megeddette a demokrácia magyar törekvéseikért és a fasizista maradványok megsemmisítéséért vívott harca, az üldözés és bujkálás négy esztendeje. A terméket zsúfolásig megtöltött hatalmas és lelkes közönség színi nem akaró ünneplése üdvözölte a MADOSZ-t. Munkások, parasztok, értelmiségiek tömege volt ez: az igazi magyar nép, mely ilyen nyíltan, ilyen egyetemesen, ilyen akadálytalanul itt még soha meg nem mutathatta arcát.

Az ünnepség külsőségében is magán viselte a romániai magyarság e nagy napjának ünnepi jellegét. A Magyar Ház karujja alatt diadalív fogadta a belépőt, rajta a felírás: Magyar Dolgozók Szövetsége. Fenn az első emeleten az első

teremben a magyar nép szabadságharcának hőse és mártírja: Dózsa György hatalmas olajképe állította meg egy áhító pillanatra a belépőt. A tanácsterem homlokfalát egyetlen hatalmas kép tölti be: Petőfi Sándor néz itt szembe a belépővel. Lenyűgöző, művészi alkotás ez a portré, szinte le sem veheti az ember a szemét róla. Szőnyi István festőművész munkája. Az egyik oldalfalon Kossuth Lajos, a második II. Rákóczi Ferenc, a magyar nép évezredek szabadságharcának és demokrácia küzdelmeinek a hősei vigyázzák ezt a termet. És itt függ a szabadsághősök diós galériáját: Szabó Árpád képe ez, a MADOSZ felejthetetlen harcosáé, aki a sziguranca fasizta hóhérainak karmai között halt mártírhalt a demokratikus népi jogokért.

Am a hősök, mártírok és holtak képei között hatalmas vörös betűk hirdetik, hogy érdemes a harc, mert nagy a cél. Kossuth Lajos szavait idézi a felírás: „Egység, egyetértés, testvériség magyar, szlav és román között”.

Nehéz harcokban érkezünk el a nagy pillanathoz

A katonai szolgálatot teljesítő Bíró István elnök helyett Kazinczy János tükör nyitotta meg az ülést.

— Üdvözlöm — mondotta — a jelenlévő magyar testvéreket és hitlerellenes testvér-szervezetek kiküldöttjeit. Üdvözlöm a romániai munkásság néptömegét, a Kommunista Pártot, mely kezdetől fogva támogatónk volt. Üdvözlöm az egységes szakszervezetet, az Unionea Patriotică-t, az Amaraea Patriotică-t, végül a nemzetiségi testvér-szer-

vezeteket: a hitlerellenes szerbeket, zsidókat és németeket. Üdvözlöm a Luptătorul, a Vestul, a Déli Hírlap és a Temesvári Zeitung képviselőit. Bíró István elnökünk távollétében Juhász Lajos testvért kérem fel, hogy az ülést vezesse.

Juhász Lajos átveszi a gyűlés vezetését. Üdvözlő első sorban azokat a munkatársakat, akik vele együtt harcolva érkeztek el eddig a nagy pillanathoz. Felkéri a titkárt, hogy

MADOSZ munkáját.

Kazinczy János beszámolójában hangoztatta, hogy hat évig tartó bujkálás és üldözés után lép ismét nyugalomra a MADOSZ. Négy évvel ezelőtt, amikor az áruló hitler-lakáj Antonescu terrorja, a mély illegantásna kényszerítette a MADOSZ-t, a föld alatt kedtük munkánkat újjászervezni. Veszedelmek és súlyos harcok között vezett az ut idáig. Röpcédulák, felvilágosító irások, lapok készültek a föld alatt. Ezek a lapok folytatói voltak az „Erdélyi Magyar Szó”-nak, a MADOSZ betiltott lapjának, melynek a felejthetetlen Szabó Árpád volt a szerkesztője. Viltük a harcot ezer veszedelem közt. Szabotázscselekményeket szerveztünk a hitleri hadigépezet ellen, szervező és felvilágosító munkát végeztünk a széles magyar népretegekben. De most sem mulik el egyetlen nap, hogy ne vivjünk egy-egy csapatát a belső fasizmus ellen. Döntőek ezek a napok, és a harc, melyet a román és magyar testvéreinkkel a szabadságért vivunk meg.

Szabó Árpád vértanu emléke

Juhász Lajos pár szóval kiegészíti Kazinczy János szavait. Megemlékezik az indulás nehézségeiről.

Látnuk, hogy a bányási magyarság ezer sebből vérzik és nincsen, aki orvosolja. Az akkori Magyar Párt vezetői mindennel törődtek, csak a tömegek érdekeivel nem. Sok szenvedésben volt részünk azóta. Börtönt és megkínzást szenvedtünk.

A szónok szemét könny futta el és meghatottságával küzdve folytatta:

— Megemlékezem Szabó Árpádról, aki a fasizta hóhérnak áldozata lett. Láncok közé kötötték, úgy törték össze csont-

jaik. Felkérem a testvéreket, álljunk fel és egy perces csendet tartunk emlékének.

Szem nem maradt szárazon. A gyűlés részvevői felállással, némán adóztak a demokráta vértanu emlékének.

Juhász Lajos ezután így folytatta beszédét:

— Az első évek szervező munkája során központi értekezleteinken találkoztunk csiki és háromszéki székelyekkel és bihari magyarokkal. A legszebb emlékeim közé tartozik a Kolozsvári Népi Találkozó. Megragadom ezt az alkalmat arra, hogy megismerjem a felső-erdélyi testvéreinket: mi már szabadok vagyunk és ők is kövessenek el mindent, hogy szabadok lehessenek.

Novogonov őrnagy a Szovjetunió nagy harcáról

Haroff kapitány beszéde közben érdeklik meg a gyűlésre a szovjet hadsereg másik kiküldöttje, Novogonov őrnagy. A közönség lelkes éljenzésére a következő szavakkal válaszolt:

— Nehezen tudom kifejezni örömet. Látom, hogy becsületes munkás arcok vesznek körül s otthon érzem magam. Hozom a Vörös Hadsereg és a nagy Sztalin üdvözlését.

Hatalmas taps szakítja félbe szavait. „Eljen a nagy Sztalin! Eljen a Vörös Hadsereg!” — hangzik a kiáltás.

Az orosz őrnagy további beszédében a fasizmus elvetemültségét hangoztatja és németül a következő mondatot mondja: „Hitlerizmus ist das, was die Menschheit zurückführt”.

Majd tolmács segítségével így folytatja:

— Amikor a németek megtámadtak bennünket, Sztalin elvtárs egy 200 millió népet mozgósított. Mindent elkövetett, hogy ennek a nagy néppnek az élén a veszedelmes ellenséget összetörje. Csatlakoztak a német hadsereghez különböző országok lakaj-kormányai, saját hadjukat sodorva ezáltal végveszélybe. (Fellkiáltások: Le a fasiszta bérencekkel! Le Horthyval!) Igen — mondja az orosz tiszt — Magyarországot is katasztrófabá sodorták a fasiszta bérencek. És ezek a rablók akartak egy olyan országot összezsúzni, melyet a Vörös Hadsereg védelmez és amelyet a leninizmus-marxizmus alapjain álló Kommunista Párt vezet. Ennek a gránit-alapnak köszönheti a Vörös Hadsereg,

Koltai Károly földműves a falu dolgozó népe nevében üdvözi a MADOSZ-t. A falu küzdelme is nehéz volt. A falu népén ott ült a fasiszta csendőr. Gyűléseinket még azokban az időkben sem engedélyezték, melyeket ma néhányan demokrata időknak neveznek. Az igazi demokrácia ideje azonban csak most érkezett el. Ezért dolgozunk és harcolunk tovább.

A gyűlés itt megszakad pár pillanatra. Vendégek érkeznek: két szovjet tiszt. Az egyik Haroff kapitány, a másik pedig a fiatal Teleki Sándor alhadnagy, erdélyi magyar fiú, akinek rokonszenves személyét már bemutattuk a Déli Hirlap olvasóinak. A két szovjet

hogy hatalmas ellenségét letörhette. A Vörös Hadsereg és az orosz nép kiküszöbölte az osztályokat és kiirtotta a fajgyűlöletet. Csak egy cél vezet bennünket: megsemmisíteni még a gyökereit is a fasiszmusnak, mert nem emberek állunk szemben, hanem veszett fenevadakkal. Elvakultak voltak és ostobák. Nem tudták, hogy mivel kezdenek ki. Még annyit sem tudtak rólunk, hogy a leghatalmasabb ipartelepünk az Uralon túl vannak.

Ma már ott tartunk, hogy Magyarország felszabadítása is napok kérdése. Az az állam, amely olyan kézben van mint Sztalin elvtárs keze, minden nehézségen keresztül gázol. Ahol barátokként fogadnak, oda mint barátok megyünk. De ahol ellenségként fogadnak, tudunk kérielhetetlen ellenség is lenni. Nálunk mindenki tudja, hogy miért dolgozik. Ti is így dolgozzatok; dolgozzunk együtt a győzelemért. Üdvözlöm a magyar dolgozókat és tolmácsolom a magyar munkásság nagy harcosának, Rákosi Mátyásnak üdvözlését, aki ma a legnagyobb magyar politikus Oroszországban. Egy nép, amelynek olyan fia van, mint Rákosi Mátyás, csak diadalt arathat.

Szűnni nem akaró tapsvihar fogadta a szovjet őrnagy szavait. „Eljen a Vörös Hadsereg! Eljen a fasiszmus ellen küzdő román hadsereg!” kiáltották a jelenlévők. Megkapó jelenet volt, mikor egy pöttömnyi kislány, mint a MADOSZ legfiatalabb tagja vörös székfücsököt nyújtott át a szovjet tisztnek, aki fel-

tisztet, felállva lelkes tapsal fogadja a közönség.

Haroff kapitány szót kér. Szavait Teleki alhadnagy magyarul tolmácsolja.

— Mi tudjuk, hogy hazánkban kívül más országokban is élnek szabadságszerető testvéreink. Ez a tudat vitt nagy erővel előre bennünket felszabadító harcunkban. Láttuk, hogy a hitlerizmus hogyan tette tönkre a népeket. Vértörő, kegyetlen dolgokat láttunk. Közönséges gyilkosságokat, rablásokat, élve eltemetett embereket, meggyalázott anyákat, fiatal lányokat, megsonkított gyerekeket. Itt vagyunk már köztetek és véglegesen elszámolunk a közös fasiszta ellenséggel.

kapta és megsókolta a mosolygó gyermeket.

Ezután Tóth Imre, a MADOSZ megyei vezetőségének tagja emelkedett szólásra. A Magyar Dolgozók Szövetségének az illegális idők alatt folytatott harcáról beszélt. Aki nem bujkált — mondotta — az bujtatott. Ez volt a mi csendes harcunk, de biztosak voltunk benne, hogy eljön az a nap, amikor szabadok leszünk.

Majd a mai napok jellemzésére tért át.

— Amikor bejött a rendőr értem, hogy két napi munkára, árkot ásní vi-gyen, azt gondoltam magamban: menjenek a hitleristák. De az uton rájöttem arra, hogy ez nem helyes, nekünk is segítenünk kell a Vörös Hadsereget. Nem akarhatjuk, hogy a szovjet katona egész nap ásson és éjszaka védjen minket. De tiltakozunk a fasiszta hatósági közegek durva bánásmódja ellen és az eillen, hogy nemzetiségi különbségtevés-sel, mintegy bünbakként éppen a magyar dolgozó tömegeket fogdossák össze.

Bálint Lukács vezetőségi tag mondott ezután néhány, egyszerűségében is megkapó szót a multbeli küzdelmekről:

— Nagyon nehéz volt a gyárakban még megmaradni pár magyar munkás helyzetbe. De voltak öntudatos román testvérek, akik bátorítottak minket. Most végre feljöttünk a napfényre és nyíltan kiálthatjuk, hogy: Szabadság.

pek szabadságáért. — Annak a sok százezer román bajtársnak emlékére, akik feláldozták magukat a mi védelmünkben. Testvéreink emlékének, akik felejtethetetlen testvérünk Szabó Árpáddal élükön vértanuhalált haltak ügyünkért. — Azokért az észak-erdélyi román és határokon túli zsidó testvéreinkért, akiknek mártírsors jutott osztályrészül, örizzük meg emléüket kegyelettel, az ő hősi példájuk adjon nekünk erőt a további küzdelemre. Fogadjuk meg ünnepélyesen testvérek, hogy nem nyugszunk mindaddig, amíg az igazi népi érdekek és jogok teljes és maradéktalan kielégítést nem nyertek. Csak így biztosíthatjuk az utánunk következő nemzedékek jövőjét, csak így lehetünk felelős herdozó! népiünk sorsának. — fejezte be beszédét Takáts Lajos dr.

A magyar demokrata írók üdvözlése

Szünet után Méliusz József a magyar demokrata írók üdvözlését tolmácsolja.

— Ezer esztendeje mérközik a németekkel a magyar — monaja. És merközik saját belső enyomóival. 1437-ben a bábi-nai felkelés az első dátum, amely hirdeti a magyar nép és a román nép szabadságvágyáról. Nem telt el ötven esztendő és 1514-ben Dózsa György indult százezer paraszttal a bitorlók ellen és seregében ott voltak a testvér-nemzetek is.

— A magyar író számára a népsors és a szellem ügye mindenkor élet-halálra összekötött ügy volt. Méliusz József, Petőfi, Ilyés Gyula és József Attila költeményeivel jellemezte ezt az összeforrást.

Ady Endréről s az 1918-as magyar forradalomról beszélt ezután. Ekkor ismét Verbőczy szelleme ült a magyar nép nyakára. Horthy verte le a magyar szabadságot. A hirhéd orgoványi erdőben a magyar munkásokat és paraszto-kat ezerszámra akasztatta fel. De Orgoványból a magyar nép feltámadt.

— Egy új világrért harcolunk, ahol emléke is elmulik mindannak, amiért szö-gyeneznünk kell egy néknek, románoknak, mint nekünk magyaroknak.

Idézi József Attilát. Jóvá kell tenni a mult hibáit az ittlől testvéreinkkel együtt vitt közös harcral. „Ez a mi munkánk és nem is kevés” — fejezi be József Attila szavaival.

Beszélnék a hitlerellenes testvér-szervezetek kiküldöttjei

Ezután a testvér-szervezetek kiküldöttjei beszéltek.

A Kommunista Párt és az Apararea Patriotica üdvözlését Juhász Lajos tolmácsolja, majd az egységes munkásszervezetek kiküldöttje, Ciura emelkedett szólásra:

— A munkásság harca indult a fasisz-mus megsemmisítésére. A hitlerista ügy-nökök egyrészt sikerült félrevenni, de a másik része még itt van közöttünk. Az egész román nép, a magyarokkal, zsidókkal és a hitlerellenes németekkel együtt harcol a fasiszmus utolsó maradványainak a megsemmisítéséért.

A MADOSZ-nak is ott a helye a Nemzeti Demokrata Frontban

Az Unjunea Patriotilor nevében Novac Valer dr. egyetemi asszisztens beszélt.

— Mély meghatottsággal hozom testvéri köszöntésemet a MADOSZ-nak, ennek a harci-szervezetnek, amellyel együtt küzdöt-tünk a multban s amellyel együtt fogunk dolgozni a demokrácia megszilárdításában. Együtt szenvedtünk s e pillanatok Szabó Árpád testvére, a fasiszta hóhérok áldozatára gondolok, akinek ártatlan vére országunk szabadságáért folyt. Argusztus hu szonharmadika fordulat a román nép tü-ténelmében, amely az országot az össze-lástól megmentette. Meg is kell védeni harcolni is kell érte, hogy valóban törté-nelmi fordulat legyen.

— Ne vesztessünk azonban szép szava-kat, mert a mult jeléi még szerie minde-niütt felismerhetők. A hatóságokat még nem tisztították meg.

— A hitlerellenes hazafias csoport, amelyben a Kommunista párttal együtt az Unjunea Patriotilor, a Szociáldemokrata

Kitárultak a kapuk

barkáját még jobban hozzákötötték áruló bérencek. Más nemzetek felelős és öntudatos fiai kétségbeesetten kerestek a pusztulásból kivezető utat. És az, aki népközös-ségünk élén állt, még ekkor sem ébredt hi-vatásának tudatára. Amikor az ország fel-törökív demokrata erői már bontogatták a szabadságharc zászlóját, amikor a tévelygés már árulás volt, voltai soraink között, ép-pen a legmagasabb pozíciókon olyanok, akik nem láttak eszeledni valót. Nem látták vagy nem akarták látni, hogy a hitleri szörnyeteg, halálos csapások alatt végsőt vonaglik. Nem látták, vagy nem akarták látni, hogy menthetetlenül elveszünk, ha az utolsó órában bár, de szét nem törjük a

fasiszmus bilincseit. És sajnos voltak, a ha-tárokon túl is, vértestvéreink, akik nemzet-áruló öröletükben éppen ezt az időt talál-ták legalkalmasabonak arra, hogy olyan cselekedeteit moskolykáljék be a magyar ne-vet, mely a világhözvetelmény felháborodá-sát váltotta ki. Olyan borus volt körülöt-tünk az ég, olyan társainak éreztük magunkat, amikor egyszercsak sötétben tapogatózó kezünk meleg, testvéri kézre talált. Ez a kéz a magyar munkás keze volt. Így találkoztunk mi a MADOSZ-szal, hogy a magyar dolgozók és értelmiség, testvéri szövetségben egyesülve, most már közösen folytassuk a harcot a végső győ-zelemig.

Tüntessük el a választalat

— Mert a harc még nem tjt el. — A hit-lerizmus erői, még a mi közvetlen köze-lünkben is garázdálkodnak. A reakció még javában ül veszedelmes játekaik. Nap-nap után érezzük fullánkajelt, szenvedjük alat-tomos csapásait. — De a győzelem nem keshetik soká, mert a harcban nem va-gyunk egyedül. Itt van mellettünk a dicső-séges Vörös Hadsereg, mely szétzúzta a hitleri örölet hatalmát és most készül elti-porni utolsó maradványait. Itt vannak az igazi román demokratikus erők, elsősorban a népi érdekek mindenkorai előharcosa s Kommunista Párt, az Unjunea Patriotice és az antifitlerista hazafias csoport többi tagjai, akik már tettekkel is bizonyosság

adták annak, hogy biznak bennünk, biznak szándékaink őszinteségében és megbecsü-lük fegyverbarátságunkat. Egymás köleső-nös megértésével hordjuk el ezt a választ-lat, melyet a divide et impera álnok ha-talompolitikái elve emelt a román és ma-gyar nép közé. Közös harc a közös jövőért! Harc azért, hogy a népek testvériségét a jövőben ne zavarja meg imperialista törek-vés, elnyomó szándék. Ezért ma, amikor házfelavatási ünnepélyünket üljük, csak egy pillanatra engedjük lábhoz a fegyvert. Azért, hogy kegyelettel adózzunk azok emlékének, akik életüket adták ebben a küz-delemben. Annak a sok százezer orosz testvé-rünk emlékének, akik életüket adták a né

Takáts Lajos dr., a MADOSZ intőző-bizottsági tagja volt a következő szónok. Nagy hatást keltő beszédében visszapiant-tott a Magyar Ház múltjára.

— Amint hallgattam — mondotta — előttem szóló testvéreink szavait, emlékeze-temben felelevenedett az a közel négy év, amelyet én ennek a háznak falai között el-töltöttem. Kifejeztem szavaikból azt a ren-dületlen hitet, azt a törhetetlen akaratot, mely a mult kilátásalannak látszó éveiben is megfartotta őket az egyenes uton, ön-kegentlenül is azokra gondoltam ekkor, akiket az elmul években e körül az asztal kö-rül ülni láttam. Mert igen sokféle ember ült már eme asztal körül, igen sok szónak voltak tanui ezek a türelmes fiatalok. Nem len-nék tárgyilagos megítélője a multnak, ha az; mondanám, hogy nem voltak jó és be-scsületes szándékok vezérelte cselekedetek is. De mennyi volt ebből a beszédből a hiába-való, szalmacséplés, mennyi volt a valódi értelmét és szándékot takargató ügyeske-dés. Most felszabadult a Magyar Ház a mult intrikáinak, tehetetlenségének lidérc-nyomása alól. Erőtéljes munkások kezét dön-getésére szélesen kitárultak kapuk, hogy befogadják az; eddig hiányzott innen: az; a megalkuvást és megátárlást nem isme-rő harcos szellemet, mely a nép jogaiért türelmelem és szeretettel, de ha kell kész ökölrel is küzdieni. — Mi, akik cselekvő ré-szesei voltunk ennek az átalakulásnak, mindán szerénység nélkül mondhatjuk: új értelmét nyitottuk meg ennek a háznak. Új történetet, melyben a Magyar Ház ma-radéktalanul töltheti be hívatását, hogy az igazi népi demokrata törekvések hajléka legyen.

— A Vörös Hadsereg félelmetes ökölcsa-pái alatt süllyedni kezdett már a fasisz-mus hajója, amikor a mi népünk kicsiny

Irtószó: **CORSO-WOZI** Irtószám: 18-95
Bol. szám 6-1102-1939
 Ma kedden utoljára: **Sztalingrád**
 Holnap, szerdától **A CORSO-WOZI** utolsó kiadása!

Párt, a Szocialista Parasztpárt és az Ekés-front is beletartozik, a Demokrata Blokk kiszélesítéséért harcol, azért, hogy az új kormány szélesebb politikai alapokon nyugodjék. Ebben a Nemzeti Demokrata Frontban az ország valamennyi demokrata erőcsoportjának, köztük a MADOSZ-nak is ott kell lennie, mert csak így valósíthatjuk meg az ország igazi demokráciáját.

A hitlerellenes Zsidó Szervezet kiküldöttje, Schönberger hangoztatta, hogy kéz a kézben, valamennyi itt lakó népnek

együtt kell harcolnia a régihez semmiképpen sem hasonló igazi demokráciáért.

A Szerb Hitlerellenes Szervezet üdvözlőszavait Baleskits tolmácsolja.

— Mi dolgozók, magyarok és szlávok — ugymond — kérges tenyerünkkel olyan örök barátságot kötünk, amely valóban örökké fog tartani. Élteti a Petőfi-dandárt, amely Tito felszabadító seregében harcol, majd befejezésül Kossuth Lajosnak a magyar, román és szláv testvériségről szóló

szavait idézi.

Simonis Henrik a Német Antihitleristák nevében üdvözlöi a MADOSZ-t.

Dr. Popa, a bánásági partizánok vezetőjének üdvözítő szavai következtek:

— Nem vezethetnek bennünket imperialista szándékok. Mi nem akarjuk a tonten eszméit és Horthy eszméjét román eszmékkel helyettesíteni. Az a sajtó, amely ilyen hangon ír, a fasizmus szolgálatában áll. Ennek a sajtónak haladéktalanul el kell tűnnie a román közéletből.

Bányai László: „Ünnepélyesen csatlakozunk a Hitler-ellenes Hazafias Csoporthoz”

Az elnök ezután Bányai Lászlót kéri fel szólásra, aki a MADOSZ-nak a legnehezebb időkben is tántoríthatatlan mozgatója volt.

— A fasizmus nem hagyta abba a harcot Romániában. Szint változtatott, de tovább folytatja az aknamunkát. Most ugyanazok a fasiszta pribékek, akik annakidején azt hirdették, hogy Antonescu minden ellenfelét le kell gyilkolni, most a magyar tömegek lemeszárására uszítanak. Azért teszik ezt, hogy eltereljék a figyelmet az igazi vétkesekről, a hitlerista svábokról, a vasgárdistákról, a háborús bűnösökről. Támadják a magyar demokratákat és mentik Hitler és Horthy magyar ügynökeit. Bármilyen hangosan üvöltösek,

mindnyájan tudjuk: nem barátai, hanem ellenségei ők a román népnek.

— Nagy történelmi összecsapásnak vagyunk a résztvevői. Most vivjük meg azt a harcot, amit elmulasztottunk, mielőtt a Vörös Hadsereg felszabadított bennünket. Tétlenségünknek most isszuz meg a keserű levét. Itt van az oldalunkon a felszabadító Vörös Hadsereg, de elvárja tőlünk, hogy mi is harcoljunk a fasizmus megsemmisítéséért. A hitlerellenes erők ne szűnjenek meg sajtóban, népgyűléseken leleplezni a fasiszta provokációkat. Igerjük, hogy ebben a harcban a MADOSZ sem fog elmaradni. Ugy ahogy az illegálitásban, most is hű fegyvertársai maradunk a

román demokráciának s ünnepélyesen kimondjuk csatlakozásunkat a Hitler-ellenes Hazafias Csoporthoz. Közösen támasztjuk alá azt a kormányzási programjavaslatot, amit a Romániai Kommunista Párt terjesztett a közvélemény elé.

— Lehet, hogy még lesz részünk támadásban — fejezte be Bányai László. — Még fogunk tenni mindent a fasiszták, hogy ellenséges érzést támaszsanak ellenünk. De az a tiszta hang, egyes szándék, amely ezen a gyűlésen megnyilvánult, az itt élő magyar nép ügyéért áldozatosan küzdő MADOSZ-t memsokára győzelemre viszi.

A gyűlés emelkedett, lelkes hangulatban ért véget. (sz. i. és gy. e.)

Felvilágosító közlemény a magánalkalmazottak javadalmazásának emeléséről

Bucuresti. A magánalkalmazottak javadalmazásának felemeléséről szóló rendelet végrehajtásával kapcsolatosan a pénzügyminisztérium pótlólag közli, hogy az 1944 július 31. után emelt fizetésekre, illetve bérekre nézve a következőképpen kell eljárni:

1. Ha az emelés mérve kisebb mint a rendeletben engedélyezett kulcs, akkor megszabott kulcs szerint kell felemelni, a fizetést, illetve bért a rendeletben megszabott kulcs szerint kell felemelni.

2. Ha az emelés mérve nagyobb mint a rendeletben engedélyezett kulcs, ez szerzett jognak tekintendő.

A nemzetgazdasági minisztérium és az országos ár-kormánybizottság részéről kiadott bér-szabályozó rendelkezések érvényben maradnak azzal a módosítással, hogy az ezekben a rendeletekben megszabott bérszinteket október 1-től, a most életbelépett rendelet kulcsához kell alkalmazni.

A Hitler-ellenes Hazafias Csoport kiáltványát ímezlő az ország népéhez

Bucuresti. A Kommunista Párt, az (Uniunea Patriotilor), a Szocialista Parasztpárt és az Erdélyi Ekés-front közös eszmei harcuk érdekében megalakították a Hitler-ellenes Hazafias Csoportot.

A Hitler-ellenes Hazafias Csoport kiáltványt intézett az ország népéhez, ismertelve az új demokratikus politikai tömörülés céljait.

A kiáltvány rámutat arra, hogy az augusztus 23-ki történelmi események válszattal jelentettek a román nemzet történelmében, mert ezen a napon ráta la a román nép a fasiszta iga jármát és csatlakozott a világ szabadságszerető népeinek nagy harcához. A Hitler-ellenes Hazafias Csoport, amely eddig is kemény harcra hívta a román nép haláls ellenége, a fasizmus ellen, most újabb harcra hívja fel a néptömegeket, hogy csatlakozzanak és folytassák tovább a kíméletlen harcot ugy a belső, mint a külső ellenség ellen. Hangsúlyozták, hogy Erdélyt még nem szabadították fel teljesen a német elnyomó fasiszta-hitlerista szolgáinak uralma alól. Erdély népet a legyőzhetetlen Vörös hadsereggel együtt kell felszabadítani.

A Hitler-ellenes Hazafias Csoport kiáltványa ezután hangsúlyozza, hogy mindaddig, amíg az állami életet nem tisztítják meg a Vaszgárda, bűnös elemektől, a Gestapo ügynökeiktől és a volt rendszer árulóitól, addig az ország jövője és a demokratikus szabadságjogok veszélyben vannak. Utal a polgárok nyugalmát megzavaró szándékos és hazug rémhírek terjesztőinek átkos munkájára, amellyel az ország fejlődésének menetét akarják ezek az elemek megzavarni. A továbbiakban a kiáltvány leszzegezi, hogy az összes szabadságjogok kiterjesztése érdekében szükség van a Nemzeti Demokrata Előkít tevékenységének egyetlen hazafias arcvonalba való tömörítésére.

Ennek érdekében a Hitler-ellenes Hazafias Csoport programját öt pontban foglalja össze:

1. Észak-Erdély felszabadítása a győztes Vörös Hadsereggel együtt.
2. Közéletünk és állami gépezetünk azonnali és szigorú megtisztítása az összes fasiszta és fasiszta-barát árulóktól.
3. A polgári s különösen az összes demokrata szabadságjogok, a politikai és szakmai jogok gyakorlásának biztosítása.
4. A türelmes földműves népet sorvasztó láncok megsemmisítése.
5. A Nemzeti Demokrata Blokkot egyetlen Hazafias Nemzeti Frontá kell alakítani.

Adáz harcok a Vaskaputól délre

(Folytatás az 1. oldalról)

London. (Rador). A Reuter jelentette szeptember 30-án este: A szombati német hadijelentés közli, hogy a vörös hadsereg jelentős erőt folytatott az átkelést a Dunán. A Vaskaputól délre és jugoszláv területén adáz harcok folynak.

Harcok Kolozsvár kapui előtt

A Reuter-ügynökség egy másik jelentése ugyanekkor a következőkről számolt be: Az Associated Press hírigyökség jelenti, hogy a vörös hadsereg és a román csapatok a magyar határ mentén 130 kilométer hosszú fronton harcolnak és több ponton benyomultak magyar területre. Az arcvonal Szeged város magasságában kezdődik és a Beszkidék hátságig húzódik. Míg ez szakon a harcok Kolozsvár kapui előtt folynak — ott Kolozsvár városa a magyar Alföld kulcsa, — délen a vörös hadseregnek több ponton nyílik lehetősége a magyar Alföldön való előnyomulásra s ha egyszer megindul ott az offenzíva, Budapest komoly veszélyeztetéséről lehet beszélni, — jelenti a Reuter.

Széles hídfő a Maros nyugati és északi partján

London. (Rador). A Reuter jelenti: Mint maga a német főparancsnokság is elismeri, a vörös hadsereg Turmu Severin és a Vaskapu vidékén igen jelentős erővel kelt át a Dunán és jugoszláv területen nyomul előre. A Duna déli és nyugati partsávját — tehát a Jugoszlávia felőli részt — 50 kilométeres kiterjedésben megtisztították a német csapatoktól. Negotin helységet felszabadították. A szovjet erők a Nist Belgráddal összekötő vasútvonalhoz közelednek s ilyenformán veszélyeztetik a németeknek a Balkán déli részéből való visszavonulási útját. A Morava völgyében véres harcok dúlnak a német csapatok és Tito marsall erői között. Ez utóbbiak a Balkán déli része felé vezető vasútvonalak mentén foglaltak állást. A magyar határ vidékén folyó harcokról nem közöltek újabb részleteket. London a kolozsvári ellenséges erőkre nehezedő nyomás fokozását jelenti. A vörös hadsereg és a román csapatok a Maros nyugati és északi partján felelő széles hídfőt biztosították a maguk számára és a magyar Alföld felé nyomulnak előre, — jelenti a Reuter.

Különösen Gyula és Nagyvárad között dúl elkeseredett küzdelem Moszkva. (Rador). A Tass jelenti: A vörös hadsereg vasárnapi hadijelen-

tése közli, hogy a szovjet csapatok Turmu Severintől délre és délnyugatra jugoszláv területen nyomulnak előre és további tíz helységet szabadítottak fel azon a vidéken. Egészen a Timok völgyéig nyomultak előre, sőt egyes pontokon ezen a folyón is túlhaladtak. Hátról Tito marsall erői támadják a német csapatokat, a bolgár csapatok pedig a Timok völgyétől délre tevékenykednek. Brit forrásból származó értesülés

szert változatlan hevességgel folynak a harcok a magyar határ mentén, különösen Gyula és Nagyvárad között dúl elkeseredett küzdelem.

Moszkva. (Rador). A Tass jelenti: Berlin mértékadó katonai köréi elismerik, hogy Dél-Lengyelországban, a csehszlovák határ közelében véres harcok folynak és a szovjet hadsereg igen jelentősen fokozza nyomását ebben a körzetben.

Legújabb

A szovjet előőrsek már 50 kilométerre délre vannak a Vaskaputól

Moszkva. (Rador). A Tass jelenti: A vörös hadsereg előőrsai jugoszláv területen már 50 kilométernyire a Vaskaputól délre tevékenykednek, ahonnan különben a német távirati iroda is adáz harcokat jelent. A 14. jugoszláv hadsereg igen eredményesen támogatja a szovjet hadműveleteket. Szovjet nehéz csatárepülők erős kötelékei vasárnapi sikerrel avatkoztak bele a jugoszláviai harcokba, számos német szállító oszlopot zúztak szét és más ellenséges célpontokat is eredményesen támadtak.

Bucurestiből jelentik: Lemondott az igazságügyminiszter

Capatina Aurel igazságügyminiszter — mint hivatalosan közlik — benyújtotta lemondását tárcájáról.

Kizárják a sajtóból a fasisztákat

A legutóbbi minisztertanács elfogadta azt a rendeletét, amely megtiltja a sajtóban való munkásságot azok számára, akik a multban fasiszta, hitlerista és legionista eszmékért harcoltak.

Ugy döntöttek, hogy a sajtó-munkásság megtiltását előzetes vizsgálat után mondják majd ki. A vizsgálatot a rendeletét érvény életbelépte után létesítendő, öt hivatásos újságíróból álló bizottság végzi.

Vaida-Voevod letartóztatását követelték a fővárosi munkásnaggyűlésen

A fővárosi ANEF-pályán lefolyt hatalmas arányú munkásgyűlésen Vaida-Voevod volt miniszterelnökről is szó esett. Gheorghiu-Dej munkásvezér a többi között ezeket mondta nagyhatású beszédében:

„Az évek során egymást követő valamennyi kormány megfojtotta az emberi szabadságjogokat, elsősorban pedig a városi és falusi munkástömegek szabadságjogait.

1929-ben a szilvölgyi munkások sztrájkját vérbefojtották; Lupeni-Lupényben munkásokat lőtték le, mert az élethez való jogukat merték kérni.

Azokat az újságokat, amelyek fasiszta, hitlerista vagy legionista eszmékért harcoló személyek aláírásával cikket közölnek, betiltják.

A minisztertanács hatályon kívül helyezte az Antonescu-uralom alatt életbelépett rádió-törvényt és visszaállította a régi rádió-törvény érvényét.

A kormány elhatározta, hogy az 1944. szeptember 2-án életbelépett, az alkotmányos jogok gyakorlásáról szóló törvényt olyan értelemben egészíti ki, hogy az alkotmányos jogokkal nem élhetnek azok a személyek, akik maguk is megsértették az alkotmányt.

Vaida-Voevod, a Vaszgárda keresztapja adta ki a parancsot a tüzelésre. (A tömeg ezt kiáltja: Tartóztassák le és ítéljék el).

1933-ban a vasuti munkásságra került a sor. Mindig élénken emlékeztünkben fog maradni február 16-ának dicsőséges napja, amikor a grivitai munkások megadták a jelt az egész romániai munkásosztály számára. És akkor ugyanaz a Vaida-Voevod ontott munkásságot. Hol rejtőzik? A román munkásságnak nagy számolnivalója van vele.” (Kiálltások: Megtálaljuk, bárhol is rejtőzökök!)

**Pillanatkép
a felszabadult Brüsszellel**

Aachen felől jövünk, ahol még vadul tombol a csata. De ime, mind bekesebb lesz a hangulat, mind bájosabb az egyre több nyugodalmat lehelő természet. Csak annyi időnk van, hogy visszainte-gessünk a tovasuhanó tornyoknak, me-redek háztetőknek. Robog a vonat, ott zakatol már a külvárosok között, s mire összeszedtük csomagjainkat, a váltótén-ger föltűt bukácsoló, egyre lassubbodó vonat már meg is torpan Brüsszel köz-ponti pályaudvarán.

Még élénken emléünkben él, a né-hány hét előtt látott belga főváros: hor-dár kevéssé, taxi még kevésebb. A ragyo-góan tiszta Brüsszel régi mozgalmas-ságát, élénk színeit hiába kerestük. Szürke katonai gépkocsik végtelen sora. Hova lettek a fehérre lakkozott óriási Lassale kocsik, a halk járású Rolls Roy-ce-ok, a torpedó formájú Buickok? Az egykor oly pazarul elegáns közönségnek a német megszállás alatt meg kellett ismerkednie az élelmiszer és ruházatkódás eddig ismeretlen gondjával. Pedig Belgium a „jólét hazája”, a békés gazdag élet igazi otthona volt, ahol koldust nem is lehetett látni. Eltűnt az aranyszínű belga kalács, vakarcs fekete kenyeret kellett enni az elkényesztetett gyomru, ingyenc belgáknak, és a magyaroknak is, akik legalább tizezren még a békeidőben munkát vállaltak itt és kitűnő munka-bért kaptak ezért. De voltak ott jól ke-rező cipészek, szabók, zenetanárok és ar-tisták is. Ma valamivel kevésebben van-nak a belgumi magyarok, mert a hábo-ru kitörése után sokan hazatértek csa-ládjukkal Magyarországra.

De ime mily változás néhány nap óta! Ahogy kilépünk a pályaudvarról és végigrobogunk az utcákon, a felszaba-dult ország öröme fogad bennünket ós-zetorlólván zajos életbe, vídám kacagás-sba, eleven nyugzó forgalomba. Zsufol-tak a terek, utcák és parkok, zsufoltak az éttermek és kávéházak, zsufoltak már a rakutárak és kereskedelmi csarnokok is, van ismét bőven élelmiszer, megérkez-

A timisoarai temesvári CORSO

tek az angol hajókkal az immár legen-dára vált gyarmatárak: tea, kávé, cso-koládé, kakao, déligyümölcs és minden-nemű keleti fűszerek. Telve vannak a muzik és színházak is. Egygyűjű nemzeti szocialista propaganda jünek helyett az angol és amerikai filmgyártás legújabb remekeit lehet már szemlélni és hirtel-jen már azokat a monumentális orosz filme-ket is a vállalatok, amelyekben egy me-rőben új és forradalmi művészet jut ki-fejezésre. Párizsi dívatbemutatót hí-rdetnek a lapok. Belgium ismét mulat, örvendez és ami a legfőbb, ismét szabad, — visszanyerte nemzeti függetlenségét.

... Azonban bucsuzni kell Belgium-tól. Az újságíró elszólitja kötelezett-sége. Hull az eső, az őszi eső. Brugge holt csatornáiban fázosan ludbörzik a homályos víztükör. Ennek a mélyseges bánatnak hangját a legnagyobb belga költő, George Rodenbach találta meg ebben a néhány sorban:

Esik, esik és még a csönd se hallja,
A halk eső a lelkiünkön setétül,
Mint régen eltűnt dolgok bus szirma,
Mint a könny a halotti lezart szeméből
Esik, esik és még a csönd sem hallja...

— Előfizetések Bucurestiben az elsőté-ítés megszüntetése esetére. (Bucuresti). A bucaresti villanytársaság a főváros fő-ntvonalain megkezdte a villanylámpák új-ból való felszerelését arra az esetre, ha ál-talános rendelkezéssel az elsőtétítést hatá-lyon kívül helyezik.

Modern arisztokrácia lakások
Első sorban a legmodernebb modern ké-zezés lakások, vagy II. kerület-ben. Ajánlatok „Azonnali” jellegre a kiadóba kérék.

Szept. 4. Szerda
R. k.: Ass. sz. Ferenc
Prot.: Ferenc
Ortodox: Hierot

HIREK

Napkelte: 6.03 ó.
Napny.: 17.31 ó.
Holdkelte: 19.17 ó.
Holdny.: 8.34 ó.

Előfizetési ár: Egy hónapra helyben és vidéken, kézbesítéssel 200 lej, előre fizetve három hónapra 570 lej. Vidéki előfizetők, ha nem csekken fizetik az előfizetési díjat, ez 20 lejvel nagyobb a bélyegilleték miatt. Postatakarékpénztári (CEC) csekkszámla nem küldünk vissza. — Aradon előfizetések nem küldünk vissza. — Aradon előfizetések 4. szám alatt, Reclama irodában. Távbeszé-lesző: 17-11.

— Uj rektor a bucaresti egyetem élén. (Bucuresti). A román egyetemek és főisko-lak rektori és dékani karában történő vái tozások során Lupu professzort a bucaresti egyetem rektorává nevezték ki.

— Még a gyári gépeket is elviszik a németek Dániából. (Rador). A Reuter je-lenti: A svéd sajtó kopenhágai közlése szerint a dán lakosság élénk tiltakozása ellenére is a német hatóságok folytatják a dániai ipari vállalatok gépeinek a le-szerelését és Németországba szállítását. Így a német hatóságok a dán főváros két legnagyobb üzemét a General Motors és az Elektrotechnika üzemét leszerelték és az alkatrészeket Berlinbe küldték.

— Október 20-án kezdődik az érettségi vizsga. (Bucuresti). A nemzetművelési mi-nisztérium közli, hogy mind az elméleti, mind pedig a kereskedelmi érettségi vizs-gára a jelöltek legkésőbb október 5-ig tar-toznak kérvényüket a szükséges iratokkal együtt benyújtani. Az érettségi vizsga ok-tóber 20-án kezdődik.

— A németek és magyarok gépkocsijá-nak beadásáról szóló intézkedés megérke-zett Timisoara-Temesvárra. Vasárnap lap-számunkban megírtuk, hogy a nagyvezér-ka rendelethez értelmében a német és ma-gyar alattvalók, a német és magyar etnikai származású román állampolgárok, vala-mint a német és magyar érdekeltségű cé-gek kötelesek gépkocsijukat a hadkiegészí-tő parancsnokságon bemutatni. A rendelet október 1-i keltezéssel megérkezett a Ti-miş Torontal-Temes Torontal megyei pre-fekturára. A nagyvezérkari rendelethez közölt 48 órai határidő e szerint október 3-án jár le.

Jön: az igazi amerikai film

(*) Orvosi hírek. Dr. Todan Iosif, rendel ismét idegbetegeknek (rövid hullám, D. Arsonvall, Pantostat, Quartz, stb. kezelé-sek). Délután 3—1/2-ig, Timisoara, Bulev. Regele Ferdinand 1/b. távbeszélő 34-31. — Dr. Tiegermann orvos hazaérkezett és új-ból rendel, d. e. 10—12 és d. u. 3—5 között. Timisoara, IV., E. Gojdu-u., 7., távbeszélő 27-08. — Dr. Salamon Ernő orv-fülgész, szakorvos, Timisoara, III., T. Vla-dimirescu-sor 12 sz., rendel d. e. 10—12-ig és d. u. 4—6-ig, távbeszélő 25-17. — Dr. Mátrai fogorvos újra rendel. Timisoara, I., Regina Maria-körút 5. távbeszélő 35-80.

(*) Dr. Marcus Vasiliu ügyvéd, C. F. R. főjogtanácsos, nyugdíjba visszavonulva, ügyvédi gyakorlatát Timisoara, I., Bulev. Diaconovici Loga 17 szám alatt tovább folytatja. Telefon 31-30.

— Ügyeletes gyógyszerárak. Október 3-án, kedden, Timisoara-Temesvárott: I.: Ionescu (Unirii-tér), II.: Marinescu (Ma-ressal Joffre-utca), III. és IV.: Roxin (Axen-te Sever-tér), V.: Corvin (Closca-utca 18).

Le kell törni az áruzsorát!

Az utóbbi napokban a timisoarai-temesvári piacon eddig nem tapasztalt áruzsorára ütötte fel a fejét. A lelket-len áruüzérkedők a hivatalosan megá-llapított árakat messze meghaladó, nem egy esetben 100, sőt 500 száza-lékkal magasabb áron hozzák forgal-mba árucikkeiket. Így a piacon a burgonya ára 60 lejre, míg a vaj ára 1000—1200 lejre ugrott. Az illetékes hatóságoknak a kötelességük, hogy ennek a tarthatatlan állapotoknak vé-get vessenek, de nem a mult terror-estközeivel, hanem a város élelmiszer-ellátásának erélyes hatósági segítség-gel való megszervezésével.

— Felhívás az állás nélkül maradt zsidó munkásokhoz és magántisztviselőkhöz. A Hitlerellenes Zsidó Szervezet felhívja a „zsidó-törvény” következtében állás nélkül maradt zsidó munkásokat, hogy törvényes jogaik érvényesítése érdekében október 3-án délután 4 órakor a szervezet Timisoara I., Str. V. Alexandri 7. szám alatti helyiségében jelenjenek meg. A zsidó ma-gántisztviselő október 4-én délután 4 órai kezdettel tartanak értekezletet.

(*) Értésítés. Tudomására hozom összes hitelezőimnek, hogy műhelyemet „Pantofarie de Lux Corecta”, Timisoara, II., Do-robantilor-u., 30. más városba helyezem át, amiért is kérem, hogy tartozásaim ki-egyenlítése végett 5 napon belül szívesked-jenek jelenkezni a fenti címen. Pantofarie de Lux Corecta, Cioban Nicolae.

(*) Zeneoktatás. G. Herskovits Augus-ta zongoraművész, államilag képzett ok-levéles zenetanár, október 1-én megkezdte tanítását. Jelentkezéseket elfogad d. u. 4—6-ig, Timisoara, III., Domnita Balasa-utca, 10.

**GARRY COOPER
HIREK 1 MONDATBAN**

HARMADSZOR kapta meg „A Szov-jet-Unió hőse” kitüntetést Pokaiskin ez-rendes, a legjobb szovjet pilóta.
NEPTÖRVÉNYSZÉK ELÉ ÁLLIT-JÁK a három volt bolgár régenst, Cyrill herceget, Filoff professzort és Michoff tábornokot, — jelentik Ankarából.
A JOURNAL DE GENEVE című svájci lap különdúósítója, Hubert Pic-tet kihallgatáson jelent meg Öfelsége I. Mihai királlyal és nyilatkozatot ka-pott Sănătescu tábornok, miniszter-elnökötől, valamint Maniu Iulius minisz-tertől is.
A SVÁJCI KORMÁNY azonnali ha-tálylaj megszüntetett minden külföldre irányuló nyersanyag-szállítást, — jelen-ti a Reuter-ügynökség Londonból.

Vasuti menetrend

Timisoara - Temesvár. Az alábbiakban közöljük az új vasuti menet-rendet:

A Timisoara-Temesvár-Bucuresti vo-nal: Indul Timisoara-Temesvárról 7.20, Lugaj-Lugosról 9.06, Caransebes-Karân-sebesről 10.28, Filiasról 17.50, Craiova-ról 19.13, Piatra Oltról 21.08, Pitești-ről 2.27, Tituból 3.50 és Bucurestibe érkezik 6.05-kor. Bucurestiből indul 13.40, Titu-ból 15.12, Pitești-ről 17.17, Piatra Oltról 21.55, Craiovaról 0.18, Filiasról 1.11, Ca-ransebes-Karânsebesről 8.40, Lugoj-Lugosról 10.04 és érkezik Timisoara-Temesvárra 11.50-kor.

Az Arad-Bucuresti vonal: Indul Arad-ról 7.16, Ili-Marosilyéről 11.42, Tejuş-Tö-visről 16.23, Copsa Mica-Kiskapusról 18.04, Sighisoara-Segesvárról 20.30, Braşov-Bras-sóbol 146, Ploesti-ről 5.43 és Bucurestibe érkezik 7.56-kor. Indul Bucurestiből 22.24, Ploesti-ről 1.23, Braşov-Brassóbol 6.42, Sig-hisoara-Segesvárról 11.11, Copsa-Mica-Kis-kapusról 12.51, Tejuş-Tövisről 15.08, Ili-Marosilyéről 19.56 (Aradra érkezik 0.20-kor).

A Timisoara-Temesvár-Radna vonalon: Indul Timisoara-Temesvárról 18.05 és Rad-nára érkezik 21.05-kor. Radnáról ndul 4.37 és érkezik Timisoara-Temesvárra 7.42-kor.

A Timisoara-Temesvár-Aradul-Nou-Uj-arad vonalon: Indul Timisoara-Temesvá-ról 18.30 és Aradul-Nou-Ujaradra érkezik 19.51-kor. Aradul-Nou-Ujaradól indul 5.34-kor és érkezik Timisoara-Temesvárra 6.48-kor.

A Timisoara-Temesvár — Buzias-Bu-ziásfürdő vonalon: Indul Timisoara-Temesvárról 7.42-kor és 13.00-kor. Ér-kezik Buzias-Buziásfürdőre 8.51 és 14.14-kor. Indul Buzias-Buziásfürdőről 9.08 és 14.30-kor. Érkezik Timisoara-Temes-várra 10.22 és 15.45-kor.

Apróhirdetések

AJANLAKOZOM házakhoz dolgozni egyszer vagy kétszer hetenként. Timisoara, IV., E. Gojdu-u., 14, melyszin 6. ajtó. (4830) * **MEKESSEN** megveletra Szepesy-féle gyermekkocsit és jo álla-potban levő baby-kelengyét. Cim a timi-soarai kiadóban. (4831) * **VENDEGLŐI** szakácsnót keresek. Havas, Timisoara, IV., Bratianu-u., 39. (4832) * **ELADÓ** egy pár gyémánt filbevaló, 7000 lejért. Timisoara, II., Traian-tér, 7, 5. ajtó föld-szint. (4833) * **JÓL FŐZŐ** mindeneszt bizonyítvánnyal, azonnal felfogadok. Polák, Timisoara, III., Lahovary-tér, 5. (4834) * **ELADÓK**, kifogástalan állapot-ban ottomán, sötétkék szövetkomplé, 43-as uj férfi sárcipő. Timisoara, III., Domnita Balasa-u., 19, 6. ajtó. (4835) * **UJ NŐICIPŐK** legjobb minőségben, olcsón eladó. Timisoara, III., Iosif Gal-u., 5. ajtó 1. (4798) * **TAKARITÓNŐ** állást keres azonnal, heti három napra. Szieberth Elisa-beta, Timisoara, II., Renasterii u., 2 (4803) * **HÁZASSÁGKÖZVEVITELI** irodát nyitottam, szigoruan bizalmas alapon, kérem forduljanak bizalommal hozzám. Agenturá „Intermediaria” Timisoara, Gen. Domasneanu-u., 12. (volt Doja). (4804) * **MELY GYERMEKKOCSIT** azonnal eladó Timisoara, III., T. Laurean-u., 7, 1. ajtó. (4809) * **BEJÁRÓNŐT** azonnalra keresek Timisoara, I., Regina Maria-körút 5. I. 19. ajtó. (4806) * **HAZMESTER** fizetéssel ke-restetik. Csakis egyedülálló, rendes ember jelentkezzék 11 és 1 óra között. Timisoara, IV., Berthelot-körút 7. (4807) * **KOHN ZOLTÁN** névre szóló iratok megtalálóját kérem, hozza el Timisoara, II., Ispirescu-u. 21. alá, este 6 óra után. (4808) * **ELADÓ** „Underwood” amerikai írógép, perzsaszó-nyeg 2x1—1/2. Palysander ebédő, festmé-nyek, fehér hálószoba, uriszoba, írósztal, átmeneti kabát, Intermediaria ügynökség. Továbbá His Maister gramofon, tánc-és művészművezzel. Timisoara, III., Gen-Domasneanu-u. (volt Doja) 12. (4805) * **STOPPOLÁST** vállalok stoppológépen, női és férfi harisnyát, fehérneműt, ág-és asz-talnémit. Cim: Timisoara, II., Titu Maio-rescu-u., 13. (4773)

ARO- O I, Timisoara, TRAIAN-tér. Távbeszélő 49-94
Észkivétel vs zsh zshk ked n és ver án az
INTERMEZZO-t
Leslie Howard és Ingrid Baramann e sz b filmét
Első előző. Marlene Dietrich legújabb filmje:
Előzetesek rapont 5 és 7 óra kor